

Surmajärgsed muutused

Surma saabumisest möödunud ajavahemiku hindamine

Jahtumine

- 1–2 h käed ja nägu jahedad
 - 4–5 h riietega kaetud kehaosad jahedad.
Kehatemperatuur saab võrdseks ümbritseva keskkonna temperatuuriga
 - kaenla all 16 h
 - pärak 19 h
 - maks 25 h
- Toatemperatuuril (+18 °C juures) jahtumise kiirus 1°C tunnis**

Pindmine kuivamine

- 2–3 h (5–6 h) pärast surma silma sarvkest ja skleera tuhmuvad
- 4–5 h pärast surma tekivad silmanurkades kõvakestal kolmnurgakujulised kollased-hallid-pruunid, vahel isegi mustjaspruunid kuivanud alad

Surmajärgne kangestus

- kohe pärast surma on kõik lihased lõdvad ATP energia olemasolu tõttu
- 1–5 h (kuni 7 h) järel kangestus hakkab tekkima
- 7–9 h (2–20 h) järel kangestus kõigis lihastes
- lihaskoe lagunemise tõttu kaob (külmas keskkonnas püsib kauem)
- pärast kangestuse väljamurdmist võib uuesti taastuda kuni 8–12 h (20h)
- 3 ööpäeva (72 tundi) hakkab kaduma

Koolnulaigud (surmajärgne hüpostaas)

- hakkab tekkima 30 minutit (20 min. kuni 4 h) pärast surma.
- hüpostaasi tekke alguses võib nahavärvus muutus olla laiguline
- maksimaalse intensiivsusega on hüpostaas 12 tundi (piirid 6–12 h) pärast surma

Surnukeha asendi muutumisel võib hüpostaas

- täielikult uude kohta ümber paikneda, kui surmast on möödas 2–6 tundi,
- osaliselt ümber paikneda 4–24 (6–12) tunni jooksul
- pärast 12 h ei toimu ümberpaigutumist

Nt *Surnukeha paiknemisel selili tekib hüpostaas keha tagapinnal ja külgmiste pindade tagumistes osades. Hüpostaas puudub nendes kohtades, mis olid vastu allasetsevat pinda (abaluude, tuharate, reite ja sääрте tagapind) või kus oli kestev vajutus nahale veresoonte kinnisurumisega, mistõttu nendes vasturõhu kohtades nahk jääb kahvatuks*

Surnukeha paiknemisel kõhuli, hüpostaas paikneb keha eespinnal ning naha kahvatud alad vastavalt kohtades, mis olid vastu toetuspinda. Surnukeha rippuva asendi korral valgub veri kere ja jäsemete distaalsetesse (kaugmine) osadesse

Hilised surmajärgsed muutused (t+20-24)

• Nahk kõhul rohekas	1-2 päeva
• Nahaveenivõrgustik nähtav läbi naha	2-4 päeva
• Epidermise lahtitulek pärisnahast	5-6 päeva
• Roisuvillid, roisuvedelik	8-14 päeva
• Nahaalune roiskemfüseem	8-14 päeva
• Vedelike difusioon, mumifitseerumine	kuid

Hilised surmajärgsed muutused (t kuni +20 kraadi)

• Kõhuseina rohekas värvus	1-2 päeva
• Roisuveenid, nahk tumeroheline, roisuvedelik	3-5 päeva
• Kogu keha nahk roheline, näo, kõhu, kogu munandikoti puhitus, juuste eemaldumine	8-12 päeva
• Kogu keha roheline, roisuvillid, puhitunud, küünte eeladumine, silmamunad punased	14-20 päeva
• Rasvvahastumine	üle 6 kuu (aasta)
• Kogu keha mumifitseerumine	üle 4-6 kuu
• Skeletiseerumine	6 kuud - 1 aasta